

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	<i>I Mededelingen</i>	
	Commissie	
97/C 283/01	Ecu.....	1
97/C 283/02	Communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden	2
97/C 283/03	Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie (Zaak nr. IV/M.963 — Compaq/Tandem) ⁽¹⁾	13

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

ECU (*)

18 september 1997

(97/C 283/01)

Bedrag in nationale valuta voor één eenheid:

Belgische en Luxemburgse frank	40,5660	Finse mark	5,87549
Deense kroon	7,48568	Zweedse kroon	8,41900
Duitse mark	1,96591	Pond sterling	0,692687
Griekse drachme	310,810	US-dollar	1,11162
Peseta	165,888	Canadese dollar	1,54360
Franse frank	6,60416	Yen	134,640
Iers pond	0,744209	Zwitserse frank	1,62030
Lire	1918,43	Noorse kroon	7,97868
Gulden	2,21380	IJslandse kroon	79,0921
Oostenrijkse schilling	13,8353	Australische dollar	1,55363
Escudo	199,892	Nieuw-Zeelandse dollar	1,76308
		Zuid-Afrikaanse rand	5,20240

De Commissie heeft een telexdienst met automatisch antwoordmechanisme in gebruik genomen die elke gebruiker, op diens aanvraag per telex, de omwisselingskoers in de voornaamste valuta geeft.

Deze dienst functioneert elke dag van 15.30 uur tot de volgende dag 13.00 uur.

De gebruiker dient als volgt te handelen:

- telex nr. 23789 te Brussel kiezen;
- zijn eigen telexadres geven;
- de code „cccc” vormen die het automatisch antwoordmechanisme in werking stelt en hem de omwisselingskoersen van de ecu per telex geeft;
- de mededeling niet onderbreken vóór het einde van de boodschap dat aangegeven wordt door het teken „ffff”.

Noot: De Commissie heeft telekopieerapparaten met automatische beantwoorder (nr. 296 10 97 en nr. 296 60 11) die dagelijkse gegevens betreffende de berekening van de landbouwomrekeningskoersen verstrekken.

(*) Verordening (EEG) nr. 3180/78 van de Raad van 18 december 1978 (PB L 379 van 30.12.1978, blz. 1), laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 1971/89 (PB L 189 van 4.7.1989, blz. 1).

Besluit 80/1184/EEG van de Raad van 18 december 1980 (Overeenkomst van Lomé) (PB L 349 van 23.12.1980, blz. 34).

Beschikking nr. 3334/80/EGKS van de Commissie van 19 december 1980 (PB L 349 van 23.12.1980, blz. 27).

Financieel Reglement van 16 december 1980 voor de toepassing van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen (PB L 345 van 20.12.1980, blz. 23).

Verordening (EEG) nr. 3308/80 van de Raad van 16 december 1980 (PB L 345 van 20.12.1980, blz. 1).

Beschikking van de Raad van Gouverneurs van de Europese Investeringsbank van 13 mei 1981 (PB L 311 van 30.10.1981, blz. 1).

COMMUNAUTAIRE RICHTSNOEREN VOOR REDDINGS- EN HERSTRUCTURERINGSSTEUN AAN ONDERNEMINGEN IN MOEILIKHEDEN ⁽¹⁾

(97/C 283/02)

1. INLEIDING

- 1.1. In de afgelopen jaren is de noodzaak van een uitgebreid en streng toezicht op staatssteun in de Europese Gemeenschap alom erkend. Nu andere mededingingvervalsende maatregelen van de overheden worden afgeschaft en de markten opener worden en meer integreren, worden de mededingingvervalsende gevolgen van steun sterker. Daarom is het in de gemeenschappelijke markt belangrijker dan ooit, nauwlettend op staatssteun te blijven toezien.

De gemeenschappelijke markt zal naar verwachting op middellange termijn belangrijke voordelen opleveren in termen van een toename van de economische groei, al stagneert de groei thans door de recessie. Deze toename zal grotendeels te danken zijn aan de ingrijpende structurele veranderingen die de gemeenschappelijke markt in de lidstaten teweeg zal brengen. Hoewel structurele veranderingen bij economische groei gemakkelijker zijn, is het zelfs tijdens een recessie onwenselijk dat lidstaten het aanpassingsproces hinderen of overmatig vertragen door steun te verlenen aan ondernemingen die in de nieuwe marktsituatie zouden moeten verdwijnen of een herstructurering ondergaan. Dergelijke steun verschuift de last van de structurele veranderingen naar andere, efficiëntere ondernemingen en werkt een wedloop in staatssteun in de hand. Staatssteun verhindert niet alleen dat de voordelen van de gemeenschappelijke markt voor de gehele Gemeenschap volledig tot hun recht komen, maar kan een zware belasting voor de begrotingen van de lidstaten vormen en zo economische convergentie belemmeren.

- 1.2. Er zijn echter omstandigheden waarin reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden gerechtvaardigd kan zijn, bijvoorbeeld uit sociale of regionale overwegingen, wegens de wenselijkheid een concurrerende marktstructuur te behouden wanneer het verdwijnen van bedrijven tot een monopolie of een sterk oligopolide situatie zou kunnen leiden, wegens de grotere economische voordelen van kleine en middelgrote onder-

nemingen (KMO), of door de speciale behoeften van KMO en de kleine ondernemingen in de landbouwsector.

- 1.3. De Commissie heeft haar beleid inzake reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden in 1979 uiteengezet in het Achtste Verslag over het mededingingsbeleid ⁽²⁾. Dit beleid is vele malen bekrachtigd door het Hof van Justitie ⁽³⁾.

Om de in punt 1.1 uiteengezette redenen was het wegens de totstandkoming van de gemeenschappelijke markt echter noodzakelijk het beleid inzake staatssteun te herzien en bij te stellen. Bovendien moest dit beleid worden aangepast om rekening te houden met de doelstelling van economische en sociale samenhang ⁽⁴⁾ en worden verduidelijkt in het licht van de ontwikkelingen van het beleid inzake inbreng van overheidskapitaal ⁽⁵⁾, financiële overdrachten aan openbare bedrijven ⁽⁶⁾ en steun voor KMO ⁽⁷⁾. Het bijgestelde beleid is einde 1994 bekendgemaakt in de vorm van een Kaderregeling ⁽⁸⁾. De onderhavige regeling laat dat beleid ongewijzigd, behalve wat de landbouwsector ⁽⁹⁾ betreft. Voor laatstgenoemde sector worden bij de onderhavige richtsnoeren een aantal wijzigingen ingevoerd.

⁽¹⁾ Punten 227 en 228 en punt 177.

⁽²⁾ Zie met name de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 14 februari 1990, zaak C-301/87, Frankrijk/Commissie, Jurispr. 1990, blz. I-307 (Boussac); 21 maart 1990, zaak C-142/87, België/Commissie, Jurispr. 1990, blz. I-959 (Tubemeuse); 21 maart 1991, zaak C-303/88, Italië/Commissie, Jurispr. 1991, blz. I-1433 (ENI-Lanerossi); 21 maart 1991, zaak C-305/89, Italië/Commissie, Jurispr. 1991, blz. I-1603 (Alfa Romeo). Zie tevens de arresten van 14 november 1984, zaak 323/82, Intermills/Commissie, Jurispr. 1984, blz. 3809; 13 maart 1985, zaak 296 en zaak 318/82, Nederland en Leeuwarder Papierwaren fabriek/Commissie, Jurispr. 1985, blz. 809; 10 juli 1986, zaak 234/84, België/Commissie, Jurispr. 1986, blz. 2263 (Meura).

⁽³⁾ Artikel 130 A van het EG-Verdrag. Het bij het Verdrag betreffende de Europese Unie in het EG-Verdrag ingevoegde artikel 130 B bepaalt dat het overige beleid tot deze doelstelling dient bij te dragen: „De vaststelling en de tenuitvoerlegging van het beleid en van de maatregelen van de Gemeenschap en de totstandbrenging van de gemeenschappelijke markt houden rekening met de doelstellingen van artikel 130 A en dragen bij tot de verwezenlijking daarvan.”

⁽⁴⁾ Bulletin van de Europese Gemeenschappen, september 1984, punt 3.5.1.

⁽⁵⁾ PB C 307 van 13. 11. 1993, blz. 3.

⁽⁶⁾ PB C 213 van 19. 8. 1992, blz. 2.

⁽⁷⁾ PB C 368 van 23. 12. 1994, blz. 12.

⁽⁸⁾ In de onderhavige mededeling wordt onder landbouwsector verstaan alle bedrijven die actief zijn op het vlak van de productie van en/of de handel in producten van bijlage II bij het Verdrag, met inbegrip van visserijproducten.

⁽¹⁾ Het bijgestelde beleid op dit gebied is einde 1994 bekendgemaakt als Kaderregeling (PB C 368 van 23. 12. 1994, blz. 12). In de onderhavige regeling wordt dit beleid gehandhaafd, behalve ten aanzien van de landbouwsector. Voor laatstgenoemde sector worden bij deze richtsnoeren een aantal wijzigingen ingevoerd. De Commissie is voornemens deze richtsnoeren te herzien, met uitzondering van de regels voor de landbouwsector.

2. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED VAN DE RICHTSNOEREN

2.1. Definitie van reddings- en herstructureringssteun

Reddingssteun en herstructureringssteun kunnen gezamenlijk worden behandeld, daar de regering in beide gevallen wordt geconfronteerd met een onderneming in moeilijkheden die niet in staat is uit deze moeilijkheden te komen, noch met eigen middelen, noch door het nodige kapitaal van de aandeelhouders te verkrijgen of door leningen, en reddings- en herstructureringssteun vaak twee, zij het duidelijk te onderscheiden delen van dezelfde ingreep zijn. Ondernemingen die reddings- of herstructureringssteun van hun regering ontvangen, staan over het algemeen financieel zwak, door slechte bedrijfsresultaten in het verleden en sombere toekomstperspectieven. Zij worden gekenmerkt door een verminderende rentabiliteit of toenemend verlies, een dalende omzet, groeiende voorraden, overcapaciteit, een geringere kasstroom, stijgende schulden en rente en een lage nettowaarde van de activa. In acute gevallen kan de onderneming reeds insolvent zijn geworden of in liquidatie verkeren.

Het is niet mogelijk een universele en precieze reeks financiële parameters te geven om te bepalen, of steun aan een onderneming neerkomt op redding of op herstructurering. Tussen de twee situaties bestaan echter fundamentele verschillen.

Bij een redding wordt een onderneming die met een aanzienlijke verslechtering van haar financiële situatie wordt geconfronteerd, tot uiting komend in een acute liquiditeitscrisis of technische insolventie, geholpen haar positie tijdelijk te handhaven, terwijl een analyse van haar moeilijkheden kan worden uitgevoerd en een passend plan kan worden opgesteld om de toestand te verhelpen. Reddingssteun geeft dus een korte adempauze voor de financiële problemen van de onderneming, doorgaans niet langer dan zes maanden, waarin een oplossing op lange termijn kan worden uitgewerkt.

Herstructureringssteun daarentegen wordt verleend als onderdeel van een haalbaar, samenhangend en ingrijpend plan om de levensvatbaarheid van een onderneming op lange termijn te herstellen. Een dergelijk plan behelst doorgaans een of meer van de volgende elementen: reorganisatie en rationalisatie van de activiteiten van de onderneming op efficiëntere basis, waarbij niet langer levensvatbare of reeds verliesgevende activiteiten gewoonlijk worden afgestoten; de herstructurering van bestaande activiteiten welke mogelijkheden tot herstel van de concurrentiepositie bieden; en mogelijkwerwijze de ontwikkeling van of de overschakeling op nieuwe, levensvatbare activiteiten. Naast materiële herstructurering

is financiële herstructurering (kapitaalinbreng, schuldvermindering) meestal noodzakelijk. In het herstructureringsplan wordt onder meer rekening gehouden met de omstandigheden waardoor de onderneming in moeilijkheden is geraakt, met vraag en aanbod op de relevante productmarkt en de te verwachten ontwikkeling daarvan, en met de specifieke sterke en zwakke punten van de onderneming. Het herstructureringsplan moet de ordelijke overgang van de onderneming naar een nieuwe economische structuur met goede vooruitzichten op duurzame levensvatbaarheid mogelijk maken, zodat de onderneming in de toekomst op de solide grondslag van haar eigen middelen kan functioneren, zonder verdere bijstand van de overheid.

2.2. Sectorieel toepassingsgebied

De Commissie volgt voor reddings- en herstructureringssteun de algemene benadering die in de richtsnoeren voor alle sectoren is uiteengezet. In bepaalde sectoren, zoals de staalindustrie, de scheepsbouw, de textiel- en confectieindustrie, de synthetische vezelindustrie, de automobiellindustrie, de vervoerssector en de steenkoolindustrie, worden die richtsnoeren echter slechts toegepast, voorzover zij stroken met de bijzondere regels inzake staatssteun voor die sectoren.

2.3. Toepasselijkheid van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag

Om de in punt 1.1 opgesomde redenen vervalst reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden per definitie de mededinging en beïnvloedt deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig. Derhalve valt de steun doorgaans onder artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag en is een vrijstelling vereist.

De enige algemene uitzondering is steun waarvan het bedrag te gering is om merkbare gevolgen te hebben op de intracommunautaire handel. Dit „de minimis”-cijfer is gesteld op 100 000 ecu uit alle bronnen en op grond van alle regelingen gedurende een periode van drie jaar⁽¹⁰⁾. De „de minimis”-regeling geldt niet voor sectoren waarvoor bijzondere communautaire regels inzake staatssteun gelden⁽¹¹⁾, waaronder de landbouw.

⁽¹⁰⁾ Zie mededeling van de Commissie inzake „de minimis”-steun (PB C 68 van 6. 3. 1996, blz. 9).

⁽¹¹⁾ Zie punt 2.2 hiervoor.

Herstructureringssteun kan vele vormen hebben, waaronder kapitaalbreng, schuldkwijtschelding, leningen rentesubsidies, vrijstelling van belastingen of sociale premies, en kredietgaranties. In geval van redding dient steun evenwel te worden beperkt tot leningen tegen een rente gelijk aan de marktrente of tot kredietgaranties (zie punt 3.1 hieronder). De steun kan afkomstig zijn van centrale, gewestelijke of plaatselijke overheidsinstellingen, alsmede van „openbare bedrijven”, zoals gedefinieerd in artikel 2 van de richtlijn van 1980 betreffende de doorzichtigheid in de financiële betrekkingen tussen lidstaten en openbare bedrijven⁽¹²⁾. Reddings- of herstructureringssteun kan dus bijvoorbeeld worden gegeven door staatsholdings of openbare participatiemaatschappijen⁽¹³⁾.

De methode die de Commissie hanteert om te beoordelen wanneer nieuwe inbreng van overheidskapitaal in ondernemingen die reeds staatseigendom zijn of dat ten gevolge van de ingreep geheel of gedeeltelijk worden, een vorm van steun is, is uiteengezet in een mededeling uit 1984⁽¹⁴⁾ en nader uitgewerkt en uitgebreid tot andere vormen van steun in de mededeling betreffende openbare bedrijven uit 1993⁽¹⁵⁾. Het criterium is gebaseerd op het beginsel van de „particuliere investeerder”. Dit houdt in, dat middelen of garanties niet worden beschouwd als staatssteun indien een rationele particuliere investeerder in een markteconomie deze middelen ook ter beschikking zou hebben gesteld.

Middelen of garanties die door een overheid aan een onderneming in financiële moeilijkheden worden toegekend, worden evenwel geacht staatssteun te zijn. Dergelijke financiële transacties dienen derhalve overeenkomstig artikel 93, lid 3, van de voren aan de Commissie te worden medegedeeld⁽¹⁶⁾. Er is des te meer aanleiding om aan te nemen dat er staatssteun is, wanneer de bedrijfstak als geheel in moeilijkheden verkeert of met structurele overcapaciteit heeft te kampen.

Veranderingen van eigenaar van de gesteunde onderneming hebben geen invloed op de beoordeling van reddings- of herstructureringssteun. Het is dus niet mogelijk aan toezicht te ontkomen door de onderneming aan een andere rechtspersoon of eigenaar over te dragen.

2.4. Basis van vrijstelling

Op grond van artikel 92, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag kan vrijstelling worden verleend voor steun die onder artikel 92, lid 1, valt. Afgezien van gevallen van schade door natuurrampen en andere buitengewone gebeurtenissen waarvoor op grond van artikel 92, lid 2, onder b), een vrijstelling kan worden verleend en die niet onder deze richtsnoeren vallen, alsmede, voorzover artikel 92, lid 2, onder c), nog toepasselijk is, van steun in Duitsland die onder deze bepaling zou kunnen vallen, is de enige basis om vrijstelling te verlenen voor reddings- of herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden artikel 92, lid 3, onder c), van het Verdrag. Volgens deze bepaling mag de Commissie haar goedkeuring hechten aan „steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid (...) te vergemakkelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad”.

De Commissie is van mening, dat reddings- en herstructureringssteun kan bijdragen tot de ontwikkeling van de economische bedrijvigheid zonder het handelsverkeer nadelig te beïnvloeden en daardoor het gemeenschappelijk belang te schaden, indien wordt voldaan aan de in punt 3 hieronder uiteengezette voorwaarden. Zij zal dergelijke steun op deze voorwaarden derhalve goedkeuren. Indien de betrokken bedrijven gevestigd zijn in gebieden waaraan steun wordt verleend, zal de Commissie rekening houden met de in artikel 92, lid 3, onder a) en c), opgenomen regionale overwegingen, zoals beschreven in punt 3.2.3.

2.5. Bestaande steunregelingen

De onderhavige richtsnoeren laten — met uitzondering van hun toepassing in de agrarische sector — steunregelingen voor redding of herstructurering van ondernemingen in moeilijkheden die reeds waren goedgekeurd toen de kaderregeling in 1994 werd gepubliceerd, onverlet.

De onderhavige richtsnoeren laten ook goedgekeurde regelingen onverlet inzake steun voor andere doeleinden dan redding of herstructurering, zoals voor regionale ontwikkeling van KMO, of voor verplichte slachting van dieren ter bestrijding van ziekten, mits de reddings- of herstructureringssteun die

⁽¹²⁾ PB L 195 van 29. 7. 1980, blz. 35, zoals gewijzigd bij PB L 254 van 12. 10. 1993, blz. 16.

⁽¹³⁾ Zie arrest van het Hof van Justitie van 22 maart 1977, zaak 78/76, Steinike und Weinlig/Duitsland, Jurispr. 1977, blz. 595; *Crédit-Lyonnais/Usinor-Sacilor*, persmededeling van de Commissie nr. IP(91) 1045.

⁽¹⁴⁾ Zie voetnoot 5.

⁽¹⁵⁾ Zie voetnoot 6.

⁽¹⁶⁾ Zie punt 27 van het document inzake openbare bedrijven, zie voetnoot 5.

in het kader van die regelingen wordt verleend, aan de voorwaarden voldoet die de Commissie heeft vastgesteld.

3. ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE GOEDKEURING VAN REDDINGS- EN HERSTRUCTURERINGSSTEUN

3.1. Reddingssteun

Om door de Commissie te worden goedgekeurd, moet reddingssteun, zoals hierboven gedefinieerd, blijven voldoen aan de voorwaarden die de Commissie in 1979 heeft vastgesteld⁽¹⁷⁾. Volgens deze voorwaarden moet de steun:

- bestaan uit kassteun in de vorm van een kredietgarantie of af te lossen kredieten tegen een rente gelijk aan de marktrente;
- zich qua bedrag beperken tot het strikt noodzakelijke voor de voortzetting van de exploitatie van een onderneming (bijvoorbeeld dekking van de loonkosten, lopende leveringen);
- alleen worden uitgekeerd voor de periode (over het algemeen niet langer dan zes maanden)⁽¹⁸⁾ die noodzakelijk is voor de vaststelling van de noodzakelijke en mogelijke herstelmaatregelen;
- worden gerechtvaardigd door dringende sociale redenen en niet ten gevolge hebben dat de situatie van de industrie of de landbouwsector in andere lidstaten uit het evenwicht wordt gebracht.

Een voorwaarde is voorts, dat de redding in beginsel een eenmalig karakter heeft. Het herhaaldelijk verlenen van reddingssteun, met als enig werkelijke resultaat een bestendiging van de bestaande situatie, waarbij het onvermijdelijke wordt uitgesteld terwijl de daarmee gepaard gaande industriële, agrarische en sociale problemen naar andere, efficiëntere producenten en andere lidstaten worden verschoven, is beslist onaanvaardbaar. Reddingssteun dient derhalve doorgaans een eenmalige ingreep te zijn om

de bestaande situatie te bestendigen gedurende een korte periode waarin de toekomst van de onderneming kan worden ingeschat.

Reddingssteun behoeft niet in een keer te worden uitbetaald. Het kan immers wenselijk zijn de betaling ervan over meer met een afzonderlijke evaluatie gepaard gaande termijnen te spreiden om rekening te kunnen houden met externe omstandigheden die zich snel kunnen wijzigen, of om de noodlijdende onderneming te stimuleren de nodige herstelmaatregelen te nemen.

Bij de toepassing van deze voorwaarden op steun voor KMO, met inbegrip van kleine ondernemingen in de landbouwsector (KOLS), zal de Commissie rekening houden met de specifieke kenmerken van ondernemingen van deze categorieën en sectoren.

De goedkeuring van reddingssteun laat de latere beslissing over de goedkeuring van steun in het kader van een herstructureringsplan onverlet. Een dergelijk plan moet op zijn eigen waarde worden beoordeeld.

3.2. Herstructureringssteun

3.2.1. Fundamentele benadering

Herstructureringssteun heeft specifieke bezwaren voor de mededinging, omdat deze steun een onredelijk deel van de last van structurele aanpassing en de daarmee gepaard gaande sociale, agrarische en industriële problemen kan verschuiven naar andere producenten die geen steun ontvangen en naar andere lidstaten. Het algemene beginsel moet derhalve zijn, dat herstructureringssteun alleen wordt toegestaan indien kan worden aangetoond, dat goedkeuring van deze steun in het belang van de Gemeenschap is. Dat zal alleen kunnen, wanneer aan zeer strenge criteria wordt voldaan en volledig rekening wordt gehouden met de mogelijke mededingingvervalsende gevolgen van de steun.

3.2.2. Algemene voorwaarden

Behoudens de bijzondere bepalingen voor steungebieden in punt 3.2.3, voor KMO in punt 3.2.4 en voor de landbouwsector in punt 3.2.5 moet een herstructureringsplan om door de Commissie te worden goedgekeurd, aan de volgende algemene voorwaarden voldoen:

⁽¹⁷⁾ Achtste Verslag over het mededingingsbeleid, punt 228.

⁽¹⁸⁾ Wanneer de Commissie het herstructureringsplan bij het verstrijken van de periode waarvoor reddingssteun is goedgekeurd, nog in behandeling heeft, zal zij een verlenging van de reddingssteun toestaan totdat het onderzoek is voltooid (zie XXIIIe Verslag over het mededingingsbeleid, punt 527).

i) Herstel van de levensvatbaarheid

De conditio sine qua non van elk herstructureringsplan is, dat het de levensvatbaarheid en gezondheid op lange termijn van de onderneming binnen een redelijk tijdsbestek dient te herstellen op grond van realistische veronderstellingen inzake de omstandigheden waaronder de onderneming in de toekomst zal functioneren. Derhalve moet herstructureringssteun gekoppeld zijn aan een levensvatbaar herstructurerings-/herstelprogramma, dat in bijzonderheden aan de Commissie is voorgelegd. Met het plan moet het concurrentievermogen van de onderneming binnen een redelijk tijdsbestek worden hersteld. De verbetering van de levensvatbaarheid dient voornamelijk voort te vloeien uit de interne maatregelen van het herstructureringsplan en mag alleen op externe factoren zoals hogere prijzen en stijging van de vraag waarop de onderneming slechts weinig invloed kan uitoefenen, worden gebaseerd indien de gemaakte marktveronderstellingen algemeen worden aanvaard. Een geslaagde herstructurering dient de afstoting van structureel verliesgevendende activiteiten te omvatten.

Om aan het criterium van de levensvatbaarheid te voldoen, moet de onderneming op grond van het herstructureringsplan in staat worden geacht alle kosten met inbegrip van afschrijvingen en financiële lasten te dekken en een minimale kapitaalopbrengst te behalen, zodat de onderneming na uitvoering van het plan geen staatssteun meer nodig zal hebben en op eigen kracht op de markt zal kunnen concurreren. Evenals reddingssteun mag herstructureringssteun derhalve over het algemeen slechts één keer worden toegekend.

ii) Vermijding van buitensporige vervalsing van de mededinging door de steun

Een voorwaarde voor herstructureringssteun is voorts dat maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen voor concurrenten zoveel mogelijk te neutraliseren. De steun zou anders „het gemeenschappelijk belang schaden” en niet in

aanmerking komen voor een vrijstelling op grond van artikel 92, lid 3, onder c).

Wanneer uit een objectieve beoordeling van de vraag- en aanbodzijde van een relevante markt in de Europese Gemeenschap waarop de begunstigde werkzaam is, blijkt dat er een structureel overschot aan productiecapaciteit⁽¹⁹⁾ bestaat, moet het herstructureringsplan, evenredig met de hoogte van het ontvangen steunbedrag, bijdragen tot de herstructurering van de bedrijfstak op de relevante markt in de Europese Gemeenschap door onomkeerbare vermindering of sluiting van productiecapaciteit. Een vermindering of sluiting is onomkeerbaar wanneer de betrokken activa worden gesloopt, zodanig worden veranderd dat zij nooit meer dezelfde capaciteit kunnen behalen of worden omgebouwd en voorgoed voor een ander gebruik worden bestemd. De verkoop van capaciteit aan concurrenten is in dit geval niet voldoende, tenzij de fabriek wordt verkocht voor gebruik in een gedeelte van de wereld waar de voorzieningen in bedrijf kunnen blijven zonder dat belangrijke gevolgen voor de mededinging in de Gemeenschap zijn te verwachten.

Een versoepeling van het beginsel van evenredige capaciteitsvermindering kan worden toegestaan wanneer het waarschijnlijk is dat deze vermindering een duidelijke verslechtering van de mededingingsstructuur op de markt zou veroorzaken, bijvoorbeeld door het scheppen van een monopolie of een sterk oligopolide situatie.

Wanneer er daarentegen op een relevante markt in de Gemeenschap waarop de

⁽¹⁹⁾ Voor producten van bijlage II wordt de overcapaciteit per geval door de Commissie bepaald rekening houdende met

- a) de omvang van en de tendens in de marktstabilisatiemaatregelen voor de betrokken productcategorie in de laatste drie jaar, met name de uitvoerrestituties en de uit de markt genomen hoeveelheden, de ontwikkeling van de wereldmarktprijzen, en de beperkingen per sector die zijn vastgesteld in Verordening (EG) nr. 950/97 van de Raad (PB L 142 van 2. 6. 1997, blz. 1). Voor primaire producten waarvoor quota gelden, wordt aangenomen dat er geen overschotcapaciteit bestaat;
- b) de aanwezigheid van beperkingen per sector op grond van de brief van de Commissie aan de lidstaten van 20 oktober 1995 (PB C 29 van 2. 2. 1996, blz. 4);
- c) speciaal voor de visserijsector: de richtsnoeren voor het onderzoek van de nationale steunmaatregelen in de visserij- en aquacultuursector (PB C 100 van 27. 3. 1997, blz. 12) en Verordening (EG) nr. 3699/93 van de Raad (PB L 346 van 31. 12. 1993, blz. 1).

begunstigde actief is geen structureel overschot aan productiecapaciteit bestaat, zal de Commissie de goedkeuring van de steun gewoonlijk niet afhankelijk stellen van capaciteitsvermindering. Zij moet er echter wel van overtuigd zijn, dat de steun uitsluitend zal worden gebruikt om de levensvatbaarheid van de onderneming te herstellen en niet om de begunstigde in staat te stellen de productiecapaciteit tijdens de uitvoering van het herstructureringsplan uit te breiden, behalve voorzover dit van wezenlijk belang is voor het herstel van de levensvatbaarheid zonder de mededinging daarbij buitensporig te vervalsen. Om te voorkomen dat de steun de mededinging zodanig vervalst, dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad, kan de Commissie zo nodig voorwaarden en verplichtingen opleggen.

Ten aanzien van de primaire agrarische productie wordt de toestemming van de Commissie verleend in overeenstemming met de internationale verplichtingen van de Gemeenschap.

iii) Steun in verhouding tot de kosten en baten van de herstructurering

Het bedrag en de intensiteit van de steun moeten tot het voor de uitvoering van de herstructurering strikt noodzakelijke minimum worden beperkt en in verhouding staan tot de voordelen die daarvan voor de Gemeenschap worden verwacht. Derhalve wordt van de begunstigden van de steun doorgaans verwacht, dat zij met eigen middelen of via externe commerciële financiering een belangrijke bijdrage leveren aan het herstructureringsplan. Om de mededingingvervalsende gevolgen te beperken moet de steun in zodanige vorm worden verleend, dat de onderneming niet de beschikking krijgt over extra middelen die zouden kunnen worden gebruikt voor agressieve, marktvervalsende activiteiten die geen verband houden met het herstructureringsproces. Evenmin mag steun worden gebruikt voor de financiering van nieuwe investeringen die niet nodig zijn voor de herstructurering. Steun voor financiële herstructurering dient de financiële lasten van de onderneming niet buitensporig te verlichten.

Wanneer steun wordt gebruikt voor de kwijtschelding van schulden die zijn ontstaan uit vroegere verliezen, moeten even-

tuele fiscaal verrekenbare tegoeden in verband met deze verliezen worden ingetrokken en mogen dergelijke tegoeden niet worden behouden om met toekomstige winst te compenseren of om te worden verkocht of overgedragen aan derden. In een dergelijk geval zou de onderneming immers twee keer herstructureringssteun ontvangen.

iv) Volledige uitvoering van het herstructureringsplan en inachtneming van de voorwaarden

De onderneming moet het aan de Commissie voorgelegde en door haar goedgekeurde herstructureringsplan volledig uitvoeren en andere in de beschikking van de Commissie opgelegde verplichtingen nakomen. Laat zij dit na, dan zal de Commissie maatregelen treffen om terugvordering van de steun te eisen, tenzij de oorspronkelijke beschikking na een nieuwe aanmelding door de lidstaat wordt gewijzigd.

v) Controle en jaarlijks verslag

Met het oog op het toezicht op de uitvoering, het verloop en het welslagen van het herstructureringsplan moet jaarlijks een gedetailleerd verslag bij de Commissie worden ingediend. Dit verslag moet alle relevante informatie bevatten aan de hand waarvan de Commissie de uitvoering van het goedgekeurde herstructureringsprogramma, de uitkering van steun aan de onderneming en haar financiële positie kan volgen en zich ervan kan vergewissen, of is voldaan aan de voorwaarden of verplichtingen, die in de beschikking van de Commissie waarbij de steun is goedgekeurd, zijn vastgesteld. Zo in een bepaald geval tijdige bevestiging van bepaalde essentiële informatie nodig is, bijvoorbeeld in verband met sluitingen of capaciteitsverminderingen, kan de Commissie verlangen dat vaker verslagen worden ingediend.

3.2.3. *Voorwaarden voor herstructureringssteun in steungebieden* ⁽²⁰⁾

Daar de economische en sociale samenhang ingevolge artikel 130 A van het EG-Verdrag

⁽²⁰⁾ In de onderhavige mededeling omvatten die gebieden voor ondernemers in de landbouwsector mede de probleemgebieden, zoals omschreven in artikel 21, lid 2, van Verordening (EG) nr. 950/97.

een primaire doelstelling van de Gemeenschap is en het overige beleid ingevolge artikel 130 B tot deze doelstelling ⁽²¹⁾ dient bij te dragen, moet de Commissie bij de beoordeling van herstructureringssteun in steungebieden rekening houden met de behoeften van de regionale ontwikkeling. Dat een noodlijdende onderneming gevestigd is in een steungebied, betekent evenwel niet dat herstructureringssteun zonder meer wordt toegestaan. Een gebied is er op middellange tot lange termijn niet bij gebaat, dat ondernemingen die wegens structurele of andere factoren uiteindelijk tot de ondergang zijn gedoemd, op kunstmatige wijze in stand worden gehouden.

Aangezien slechts beperkte communautaire en nationale middelen voor steun ter bevordering van de regionale ontwikkeling beschikbaar zijn, is het voorts in het belang van de gebieden zelf dat zij deze beperkte middelen gebruiken om zo snel mogelijk alternatieve activiteiten te ontwikkelen die op lange termijn levensvatbaar zijn. Tenslotte moet ook bij steun aan ondernemingen in steungebieden de mededinging zo min mogelijk worden vervalst.

De in punt 3.2.2 vermelde criteria gelden dus evenzeer voor steungebieden, ook al wordt rekening gehouden met de behoeften van de regionale ontwikkeling. Met name moet de herstructurering leiden tot een economisch levensvatbare onderneming die bijdraagt tot de feitelijke ontwikkeling van het gebied zonder dat voortdurende steun nodig is. Herhaaldelijk verleende steun zal dus niet soepeler worden behandeld dan in gebieden die niet voor regionale steun in aanmerking komen. Evenzo moeten herstructureringsplannen volledig worden uitgevoerd en moet daarop toezicht worden gehouden. Om buitensporige vervalsing van de mededinging te voorkomen, dient het steunbedrag voorts in verhouding te staan tot de kosten en baten van de herstructurering. Iets meer flexibiliteit is in steungebieden evenwel mogelijk ten aanzien van de vereiste capaciteitsvermindering in het geval van markten met structurele overcapaciteit. Indien de ontwikkeling van de regio dat rechtvaardigt, zal de Commissie in steungebieden een geringere capaciteitsvermindering verlangen dan in gebieden die niet voor regionale steun in aanmerking komen en zal zij onderscheid maken tussen gebieden die voor regionale steun op grond van artikel 92, lid 3, onder a), van het Verdrag in aanmerking komen en gebieden die hiervoor op grond van artikel 92, lid 3, onder c), in aanmerking komen, om rekening te houden met het

feit dat de problemen van de eerste categorie gebieden ernstiger zijn.

Steun voor nieuwe investeringen die niet vereist is voor de herstructurering, moet binnen de door de Commissie vastgestelde grenzen voor regionale steun blijven.

3.2.4. *Herstructureringssteun aan kleine en middelgrote ondernemingen*

Mits een bepaalde aanvaardbare steunintensiteit niet wordt overschreden, heeft steun aan kleine en middelgrote ondernemingen doorgaans minder nadelige gevolgen voor het handelsverkeer dan steun aan grote ondernemingen en is het aannemelijker dat mogelijke vervalsing van de mededinging door economische voordelen ⁽²²⁾ wordt gecompenseerd. Dit geldt ook voor herstructureringssteun. De Commissie is derhalve gerechtigd een soepelere benadering voor herstructureringssteun aan KMO te volgen.

In de communautaire kaderregeling inzake overheidssteun voor het midden- en kleinbedrijf ⁽²³⁾ heeft de Commissie een eenvormige definitie van de kleine en middelgrote ondernemingen gegeven met het oog op het toezicht op staatssteun.

Een kleine of middelgrote onderneming wordt gedefinieerd als een onderneming:

- die ten hoogste 250 werknemers heeft, en ofwel
- een jaaromzet van niet meer dan 20 miljoen ecu, of
- een balanstotaal van niet meer dan 10 miljoen ecu, en
- waarvan niet meer dan 25 % van het kapitaal in het bezit is van een of meer ondernemingen die niet aan deze definitie voldoen, met uitzondering van publieke investeringsmaatschappijen, participatiemaatschappijen of, mits geen controle wordt uitgeoefend, institutionele beleggers.

⁽²¹⁾ Zie voetnoot 4.

⁽²²⁾ Communautaire kaderregeling inzake overheidssteun voor het midden- en kleinbedrijf (PB C 213 van 19. 8. 1992, blz. 2).

⁽²³⁾ Ibidem, punt 2.2.

De Commissie zal aan herstructureringssteun aan het MKB niet dezelfde strenge voorwaarden stellen als aan herstructureringssteun aan grote ondernemingen, in het bijzonder niet wat de capaciteitsverminderingen en de verslagplicht betreft.

voor individuele ondernemers als gevolg van het voldoen aan communautaire quôta en daarmee samenhangende bepalingen.

b) Speciale regels voor kleine ondernemingen in de landbouwsector (KOLS)

3.2.5. *Bepalingen die uitsluitend gelden voor herstructureringssteun in de landbouwsector*

Op verzoek van de betrokken lidstaat en als alternatief voor de algemene regels inzake capaciteitsvermindering in deze mededeling volgt de Commissie voor ondernemers in de landbouwsector de onderstaande regels:

a) Algemene regel

Bij een structureel overschot aan productiecapaciteit geldt de in punt 3.2.2, onder ii), vermelde eis inzake onomkeerbare vermindering of sluiting van productiecapaciteit. Voor primaire productie in de landbouwsector wordt deze eis echter vervangen door de eis dat de capaciteitsvermindering of de sluiting ten minste vijf jaar voortduurt.

- Bij op bepaalde producten of ondernemers gerichte maatregelen moet de vermindering van de productiecapaciteit normaal 16 %⁽²⁴⁾ bedragen van de productiecapaciteit waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend.
- Voor niet-specifieke maatregelen moet bovenbedoelde productiecapaciteitsvermindering normaal 8 %⁽²⁴⁾ bedragen van de productiewaarde van de producten met een structureel overschot waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend.

In deze mededeling wordt onder KOLS verstaan ondernemingen in de landbouwsector met niet meer dan tien arbeidsjaareenheden. Voor KOLS wordt aan bovengenoemde eis inzake onomkeerbare vermindering of sluiting van capaciteit geacht te zijn voldaan op het betrokken marktniveau (dat dus niet noodzakelijkerwijs uitsluitend of zelfs alle begunstigden van herstructureringssteun betreft). Op voorwaarde dat de bepalingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden nageleefd, mogen de lidstaten kiezen welk capaciteitsverminderingssysteem zij voor de KOLS willen toepassen. Als algemene regel moeten de lidstaten aantonen dat:

- bij op bepaalde producten of ondernemers gerichte maatregelen de regeling in de betrokken lidstaat de productiecapaciteit met een structureel overschot verlaagt met 10 %⁽²⁴⁾ van de productiecapaciteit waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend;
- bij niet-specifieke maatregelen bovenbedoelde productiecapaciteitsvermindering 5 % bedraagt van de productiewaarde van de producten met een structureel overschot waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend. Deze vermindering mag worden bereikt voor producten waarvoor daadwerkelijk herstructureringssteun is toegekend of voor andere producten van bijlage II waarvoor een structureel overschot bestaat.

Bij de bepaling van het recht op en het bedrag van de herstructureringssteun wordt geen rekening gehouden met de lasten

⁽²⁴⁾ Voor herstructureringssteun in steungebieden, met inbegrip van probleemgebieden, wordt de voorgeschreven capaciteitsvermindering met 2 % verlaagd.

De lidstaat moet ook aantonen, dat de betrokken capaciteitsvermindering een aanvulling vormt op de capaciteitsvermindering die zonder de betrokken herstructureringssteun zou zijn bereikt.

Wanneer niet naar capaciteitsvermindering per steunontvanger wordt gestreefd, moeten de maatregelen voor de capaciteitsvermindering uiterlijk binnen twee jaar na het bereiken van de in punt c) bedoelde drempel worden uitgevoerd.

c) Bijzondere omstandigheden voor alle ondernemers in de landbouwsector

In deze sector kunnen zelfs zeer kleine steunbedragen aan de voorwaarden van artikel 92, lid 1, van het Verdrag voldoen. Gezien echter de praktische problemen van capaciteitsvermindering op het niveau van de primaire productie in de landbouw (en indirect in de verwerking en afzet van de producten van bijlage II bij het Verdrag), maar met eerbiediging van het gemeenschappelijke belang recht op uitzonderingen op grond van artikel 92, lid 3, onder c), zal de Commissie, op voorwaarde dat aan alle andere voorwaarden wordt voldaan, in de onderstaande situaties afzien van de eisen inzake capaciteitsvermindering:

- i) voor op een bepaalde categorie producten of ondernemers gerichte maatregelen indien met alle besluiten die in een periode van twaalf opeenvolgende maanden ten behoeve van de begunstigden zijn genomen, in totaal niet een hoeveelheid product is gemoeid, die groter is dan 3 % van de totale jaarlijkse productie van dat product in het betrokken land;
- ii) voor andere, niet-specifieke maatregelen, indien met alle besluiten die in een periode van twaalf opeenvolgende maanden ten behoeve van begunstigden zijn genomen, in totaal niet een productiewaarde is gemoeid, die groter is dan 15 % van de totale waarde van de jaarlijkse landbouwproductie in het betrokken land.

Op verzoek van de betrokken lidstaat kunnen voor alle maatregelen de onder i) en ii) bedoelde grootheden per geografisch gebied op regionaal niveau worden bepaald. In alle gevallen moet de productie van een land (of een gebied) worden gemeten op basis van normale productieniveaus (gewoonlijk het gemiddelde voor de voorgaande drie jaren), waarbij voor de omvang of de waarde van de productie van de begunstigden geldt, dat deze representatief moet zijn voor die van hun ondernemingen vóór het besluit tot toekenning van steun.

Vrijstelling van de eis inzake capaciteitsvermindering betekent in geen geval dat investeringssteun mag worden toegestaan zonder rekening te houden met eventueel geldende beperkingen voor de betrokken sector.

d) Ingeval de onder c) bepaalde grenzen voor vrijstelling van capaciteitsvermindering worden overschreden, geldt het volgende:

- i) de te bereiken capaciteitsvermindering wordt bepaald op basis van de totale gesteunde capaciteit, en niet slechts op basis van het gedeelte boven de drempelwaarde;
- ii) voor andere begunstigden dan KOLS die voordat de drempelwaarde werd bereikt reeds voor steunverlening in aanmerking zijn genomen, mag de capaciteitsvermindering door middel van gelijke maatregelen worden verwezenlijkt als die welke onder b) voor KOLS zijn vastgesteld.

3.2.6. *Steun voor de dekking van sociale kosten van herstructurering*

Herstructureringsplannen brengen gewoonlijk een vermindering of afstoting van de betrokken activiteiten mee. Dit is vaak noodzakelijk om de onderneming te rationaliseren en efficiënt te maken en staat los van de capaciteitsverminderingen die kunnen worden verlangd als voorwaarde voor goedkeuring van steun wanneer de bedrijfstak met structurele overcapaciteit heeft te kampen. Welke reden aan deze maatregelen ook ten grondslag ligt, zij zullen in het algemeen tot vermindering van de werkgelegenheid binnen de onderneming leiden.

Het arbeidsrecht van de lidstaten kan algemene regelingen op het gebied van de sociale zekerheid omvatten, die in rechtstreekse uitkeringen aan de betrokken werknemers bij ontslag of vervroegde uittreding voorzien. Dergelijke regelingen worden niet als steun in de zin van artikel 92, lid 1, beschouwd voorzover de overheid deze rechtstreeks met de werknemers treft, zonder tussenkomst van de onderneming.

Naast rechtstreekse voorzieningen voor werknemers bij ontslag en vervroegde uittreding kan veelal van algemene regelingen in verband met de sociale kosten gebruik worden gemaakt. De regering dekt dan de kosten van de uitkeringen die de onderneming aan ontslagen werknemers verstrekt en die verder gaan dan haar wettelijke of contractuele verplichtingen. Wanneer dergelijke regelingen voor alle sectoren gelden en algemeen beschikbaar zijn voor elke werknemer die aan vooraf vastgestelde voorwaarden voldoet waarop hij automatisch voor de regeling in aanmerking komt, worden zij voor de ondernemingen die een herstructurering uitvoeren niet als steun in de zin van artikel 92, lid 1, beschouwd. Wanneer zij daarentegen worden gebruikt om de herstructurering in specifieke bedrijfstakken te ondersteunen, kan er, wegens de selectieve toepassing, wel steun zijn.

De verplichtingen die een onderneming zelf heeft ten aanzien van het verstrekken van uitkeringen bij ontslag en/of vervroegde uittreding ingevolge het arbeidsrecht of collectieve overeenkomsten met vakbonden, maken deel uit van de gewone bedrijfskosten die de onderneming met eigen middelen dient te bekostigen. Derhalve wordt elke overheidsbijdrage aan deze kosten als steun beschouwd, ongeacht of de bedragen rechtstreeks aan de onderneming worden uitgekeerd of via een overheidsinstelling aan de werknemers ten goede komen.

De Commissie staat positief tegenover dergelijke steun, daar deze economische voordelen meebrengt, die verder gaan dan de belangen van de betrokken onderneming, de structurele veranderingen vergemakkelijken en de lasten verlichten, terwijl ze vaak slechts de verschillen opheffen in de verplichtingen die door de nationale wetgevingen aan de bedrijven worden opgelegd.

Steun wordt niet alleen gegeven om tegemoet te komen in de kosten van ontslag- of vervroegde-uittrappingsregelingen, maar vaak ook in verband met opleiding, advisering, praktische hulp bij het vinden van ander werk, financiële tegemoetkoming bij verhuizing en vakopleidingen, en bijstand ten behoeve van

gewezen werknemers die een nieuw bedrijf willen beginnen. De Commissie neemt dan ook een positief standpunt in ten aanzien van dergelijke steun.

Steun voor sociale maatregelen die uitsluitend ten goede komen aan werknemers die wegens de herstructurering worden ontslagen, wordt niet in aanmerking genomen bij de vaststelling van de omvang van de in punt 3.2.2, onder ii), bedoelde capaciteitsvermindering.

4. AANMELDING EN DUUR, EN HERZIENING VAN DE RICHTSNOEREN

4.1. Regelingen voor redding of herstructurering van het MKB

Voor KMO die aan de in punt 3.2.4 gegeven definitie voldoen, met inbegrip van dergelijke ondernemingen in de landbouwsector (evenals KOLS) is de Commissie bereid haar goedkeuring te hechten aan regelingen voor reddings- of herstructureringssteun. Dit zal zij zoals gewoonlijk doen binnen twee maanden na ontvangst van alle gegevens, tenzij de regeling in aanmerking komt voor de versnelde goedkeuringsprocedure. In dat geval worden de Commissie 20 werkdagen toegestaan⁽²⁵⁾. In een dergelijke regeling moet duidelijk zijn bepaald, welke ondernemingen daarvoor in aanmerking komen of, in geval van de landbouwsector, de aard van de betrokken ondernemingen of sectoren, onder welke omstandigheden reddings- of herstructureringssteun kan worden verleend en welk steunbedrag maximaal kan worden toegekend. Een voorwaarde voor goedkeuring is voorts dat jaarlijks een verslag over de werking van de regeling wordt ingediend overeenkomstig de instructies van de Commissie inzake gestandaardiseerde verslagen⁽²⁶⁾. Dit verslag moet, behalve voor KOLS, een lijst van alle begunstigde ondernemingen bevatten, met vermelding van de naam van elke onderneming, de code van de bedrijfstak waartoe zij behoort (de uit twee cijfers bestaande NACE-code⁽²⁷⁾), het aantal werknemers, de jaaromzet en het bedrag van de in de loop van het jaar verleende steun. Voorts moet worden aangegeven, of de onderneming tijdens de voorafgaande twee jaar reddings- of herstructureringssteun heeft ontvangen, met vermelding van het totale bedrag daarvan. Wanneer de regels van punt 3.2.5, zijn toegepast, geldt dat

⁽²⁵⁾ PB C 213 van 19. 8. 1992, blz. 10.

⁽²⁶⁾ Zie de brief aan de lidstaten van 22 februari 1994.

⁽²⁷⁾ Algemene systematische bedrijfsindeling in de Europese Gemeenschappen, gepubliceerd door het Bureau voor de statistiek van de Europese Gemeenschappen.

- a) in het verslag gegevens moeten worden vermeld over de hoeveelheid (of waarde) van de productie waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk is verleend en over de capaciteitsvermindering op grond van bovenbedoelde bepalingen, of
- b) in het verslag moet worden vermeld dat, overeenkomstig punt 3.2.5, onder c), is voldaan aan de voorwaarden voor vrijstelling van de eis tot capaciteitsvermindering.

Steun voor redding of herstructurering van de in punt 3.2.5 bedoelde KMO en van ondernemingen in de landbouwsector, die niet wordt verstrekt in het kader van een goedgekeurde regeling dient afzonderlijk bij de Commissie te worden aangemeld.

Steunverlening of steunregelingen voor redding of herstructurering van ondernemingen die aan de voorwaarden voor de „de minimis”-regeling (zie punt 2.3) voldoen, behoeven niet te worden aangemeld.

4.2. Reddings- of herstructureringssteun aan grote ondernemingen

Elke steunmaatregel voor redding of herstructurering van grote ondernemingen, dit wil zeggen ondernemingen die volgens de definitie groter zijn dan een KMO, moet afzonderlijk worden aangemeld.

Aangezien de tijd gewoonlijk niet in het voordeel werkt van de betrokken ondernemingen, vooral in het geval van reddingssteun, zal de Commissie alles in het werk stellen om snel te beslissen. De termijn voor beslissingen over aanmeldingen van afzonderlijke steunmaatregelen buiten goedgekeurde regelingen om, is twee maanden vanaf de ontvangst van alle gegevens.

Lidstaten kunnen zelf veel doen om onnodige vertragingen te voorkomen door:

- hun voornemen om steun te verlenen vroeg aan te melden. Zelfs wanneer de lidstaat door interne administratieve procedures niet in staat is onmiddellijk alle details van voorgenomen reddings- of herstructureringssteun aan te melden, is het nuttig de Commissie in kennis te stellen van de aspecten waarover reeds is beslist ten einde haar bekend te maken met de zaak en mogelijke verzoeken om nadere gegevens na een latere, onvolledige aanmelding te beperken of te voorkomen;

— volledige aanmeldingen in te dienen. In een aanmelding moet in het bijzonder duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen steun voor redding en steun voor herstructurering en moeten alle hierboven aangegeven algemene voorwaarden voor de goedkeuring van de reddings- of herstructureringssteun volgens de richtsnoeren en afzonderlijk worden behandeld. Zo dit niet gebeurt, betekent dit dat de aanmelding onvolledig is en de goedkeuring wordt vertraagd. Lidstaten moeten de Commissie in hun aanmeldingen tevens in kennis stellen van alle andere steun die aan die onderneming is verstrekt en niet rechtstreeks verband houdt met redding of herstructurering, zodat de Commissie op de hoogte is van alle omstandigheden van de zaak.

4.3. Niet-aangemelde steun

De eisen inzake aanmelding en voorafgaande goedkeuring van de steun, zijn streng. De lidstaten worden herinnerd aan het risico van het verlenen van onwettige steun; de Commissie heeft immers de bevoegdheid de steun terug te vorderen ⁽²⁸⁾.

4.4. Werking en nieuw onderzoek

Voor de andere sectoren dan de landbouwsector zal de Commissie de in 1994 bekendgemaakte kaderregeling ⁽²⁹⁾ gedurende drie jaar na de bekendmaking ervan volgen. Enkel voor de landbouwsector zullen de onderhavige richtsnoeren voor nieuwe staatssteun op 1 januari 1998 in werking treden. Voor bestaande staatssteun zullen zij op dezelfde datum in werking treden of, mocht de Commissie in dit verband tegen een of meer lidstaten de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag hebben ingeleid, zodra de Commissie op grond van artikel 93, lid 2, van het Verdrag ten aanzien van de betrokken lidstaat of lidstaten een eindbeslissing heeft genomen.

Voor het einde van 1997 zal de Commissie de werking van de bestaande kaderregeling in de andere sectoren dan de landbouwsector opnieuw onderzoeken. Voor de specifieke landbouwbeoordelingen zal dit nieuwe onderzoek binnen drie jaar na de datum van bekendmaking van deze richtsnoeren plaatsvinden.

⁽²⁸⁾ Mededeling van de Commissie inzake onwettig verleende steun (PB C 318 van 24. 11. 1983, blz. 3). De Commissie wijst tevens op de uitspraak van het Hof van Justitie in zaak 301/87 (Boussac), zie voetnoot 3, en de conclusies die zij hieruit heeft getrokken voor de behandeling van dergelijke gevallen, zoals uiteengezet in haar brief aan de lidstaten van 4 maart 1991.

⁽²⁹⁾ Zie voetnoot 8.

Verklaring van geen bezwaar tegen een aangemelde concentratie**(Zaak nr. IV/M.963 — Compaq/Tandem)**

(97/C 283/03)

(Voor de EER relevante tekst)

Op 11 augustus 1997 heeft de Commissie besloten zich niet te verzetten tegen bovengenoemde aangemelde concentratie en ze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is enkel beschikbaar in het Engels en zal openbaar gemaakt worden na verwijdering van alle zakengeheimen. De tekst zal verkrijgbaar zijn

- op papier bij de verkooppunten van het Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen (zie lijst op de laatste bladzijde van de omslag);
- in elektronische vorm in de „CEN”-versie van de Celex-database, onder documentnummer 397M0963. Celex is het geautomatiseerde documentatiesysteem van het Europees gemeenschapsrecht. Voor verdere informatie in verband met abonnementen, gelieve contact op te nemen met

EUR-OP

Information, Marketing and Public Relations (OP/4B)

2, rue Mercier

L-2985 Luxembourg

Tel. (352) 292 94 24 55, fax (352) 292 94 27 63.